

MŪSŲ LIETUVA

NR. 23 (1401) XXVII. 1975 M. BIRŽELIS - JUNHO 5 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

ALT atstovai, dalyvavę Pabaltiečių delegacijoje Baltuose Rūmuose Nuotraukoje lietuviai su prezidentu. Iš kairės: dr. K. Šidlauskas, T. Blinstrubas, prezidentas G. Ford ir dr. K. Bobelis.

Popiežium būtų ne italas?

Viena. — Austrijos kardinolas Franz Koenig pranašauja, kad kitas popiežius po Pauliaus VI bus ne italas, nes kardinolų kolegijoje italų beliko tik 30, kai kitų tautybių kardinolų yra tris kartus daugiau. Paklaustas, ar jis sutiktų būti renkamas popiežium, atsakė, kad nei jis, nei kas kitas šiuo laiku nenorėtų imtis tokios naštos, bet kai visi bus užrakinti ir išleisti tik išrinkus popiežių, vienas turės juo būti, nori ar nenori.

SVENTŪJŲ METŲ EKSKURSIJON į Romą yra pakviestas ir sutiko dalyvauti Simas Kudirka. Vatikane jam bus stengiamasi sudaryti progą susitikti su popiežium Paulium VI. Lankydamasis Šveicarijoje, S. Kudirka planuoja susitikimą su išretu rašytoju A. Solženicinu.

"HERKUS MANTAS", lietuviškas istorinis filmas, debiutavo Japonijos kino teatrų ekranuose. Jo sėkme ypač džiaugiasi M. K. Čiurlainio klubo vadovas Itaras Katas, japonų žurnalistas ir menotyrininkas.

Pasaulis informuojamas apie ok: Lietuvą

Italų kalba "Samizdat": "Cronaca de una vita nuova nell' US SR" pašventė Lietuvai 182—206 puslapius su 12 fotografijų. Straipsnių poskyriai pavadinti: Lietuvos katalikai; Krikščionių solidarumas. Lietuvos Katalikų Bažnyčios slaptoji kronika; Žmonių sukilimas (Kalanta ir kt.); Dvasiškiečiai; Ar mokyti tiesos yra nusikaltimas. (kun. Zdebskis); Klausyk Dievo, ne žmonių (kun. Šeškevičius); Ar gali Bažnyčia būti statoma ant melo ir prievartos (arkivyskupas Matulionis); Memorandumas 17,054 katalikų; 16,800 katalikų reikalauja religinės spaudos laisvės; 14,604 studentų ir jaunimo pareiškimas dėl sąžinės laisvės. Žinios suteiktos prel. V. Mincevičiaus Romoje. (E.)

JŲ "NUSIKALTIMAS", KAD JOS BUVO MAŽOS

Didesnės "detentes" labai buvo galvota padaryti ir didesnę dovaną Maskvai — paaukoti Pabaltijį

"Prieš trisdešimt penkerius metus Estijos, Lietuvos ir Latvijos nepriklausomybė buvo sutriuškinta sovietų tankų. Kokios buvo priežastys sovietų milžinui tas nedidelės šalis sunaikinti? Buvo tik tos: kad jos, valstybės, buvo nedidelės, kad jos iš viso buvo, kad jų buvo ištroškęs Stalinas.

"Nepriklausomybė, kuri buvo sutriuškinta, nemirė. Faktinai ji gyva, bujoja ir žydi širdyse daugelio šimtų ir tūkstančių atminimuose ir troškimuose. Faktinai ji gyva ir Amerikos atsisakyme pripažinti sovietų užgrobimą.

"Tą faktą mūsų vyriausybė lyg ir buvo primiršusi, kai staiga tas reikalas buvo iškeltas. Panorėta didesnės "detentes" labai suteikti malonią dovaną Maskvai — patenkinti jos prašymą, pripažinti kad šios laisvę mylinčios šalys yra tikros sovietų "respublikos".

KAS ŠAUKIA, TAS GALINGAS

Lietuviai, paprastai, pabunda ir ima šaukti vien tik tada, kai kas jiems stipriai ant kojos užmina. Kol prie šio veiksmo neprieita, jie bendrai, pasižymi kantrybe ir tyła, kuri tačiau ne visuomet yra krikščioniškos dorybės išraiška, o tik mūsų nerangumas. Gi už tai dažnai tenka nukentėti, ypač šiais šauksmo, reklamų, propagandos laikais. Kas garsinasi, tampa garsus, kas šaukia, tas rodosi galingas. Ir su tokiais pasaulis skaitosi.

Iš tūlo "Tasmaniečio" sužinojome, kad kai Australijos spauda paskelbė, kad Whitlamo valdžia, pataikaudama Maskvai, pripažino Pabaltijo priklausomumą Sovietų Rusijai, lietuviai ėmė rékti, demonstruoti, rodytis, kad jų daug; o parlamentarai paprasčiausiai atvožė: "Kodėl protestuojate staiga tik dabar? Kodėl lig šiol Pabaltijo problemų negarsinate?"

Vienas australietis pastebėjo, kad Australijos knygų rinkoje nėra nei vienos padorios knygos anglų kalba apie Lietuvą arba apie Pabaltijo valstybes. Knygų parduotuvės turi tuzinus leidinių apie Čilę, Vietnamą, Bangladešą, Pietų Afriką ir net Zambiją, o apie Estiją, Latviją ir Lietuvą — nieko.

Australijos užsienio reikalų ministerija turi savo 6.000 tomų "reference library". O apie Pabaltijį jie turi tik vieną knygą — 1970 m. Rygoje išleistą komunistinį veikalą "Bourgeois Diplomacy".

Tuo tarpu visos valdžios įstai-

"Valstybės departamentas užgriuvo laišku, telegramu ir telefonų kalnai. Departamentas pasiūlymė ir sužinojo, kad nepriklausomybė nemiršta po tankų ratais, bet pasilieka gyva tol, kol žmonių širdyse dega vilties kibirkštis. Pabaltiečiai Amerikoje tą viltį ištikimai nešioja. Illinoiso kongresmanas Edward Derwinski, nuo seniai žinomas didelis pavasgųjų draugas, pareikalavo padaryti viešus apklausinėjimus apie šią norimą prekybą ir įsijungė į kitų 50 kolegų, remiančių rezoluciją, kad Kongresas pripažintų, jog tos šalys turi būti laisvos.

"Tikimės, kad Mr. Derwinski pastangos bus sėkmingos. Ir šiame jėgos politikos amžiuje mažosioms šalims turi būti dovanotas jų "nusikaltimas", kad jos bejėgės", — rašo "Chicago Tribune", didžiausias Chicagos laikraštis.

gog knibždėte knibžda komunistų bei jiems prijaučiančių. Ir jie dirba, aišku, ne mūsų naudai. Australijoje, pavyzdžiui, ilga (156 žodžių) telegrama, siūsta Whitlamui apie persekiojimus Lietuvoje, "dingo be žinios" ministerio pirmininko įstai goje.

Lietuviai tyli, tyliai dirba, arba pešasi (nevisuomet tyliai). Anie tik ir tenori, kad mes peštumėmės tarpusavy, arba tyliai vieni kitiems "lenciūgėlius" šoktume. Tuomet nebelieka laiko skelbti pasauliui apie sistemingą mūsų tautos naikinimą.

Patirtis rodo, kad politinė veikla turi būti glaudžiai susijusi su kultūrine, ir atvirkščiai; kad daugiausiai Lietuvai pasiekia tie, kurie mokslu, menu ar kitokiais būdais yra pasižymėję bei praturtinę vietinį gyvenimą; kad efektinga veikla turi būti vieninga.

PJ Kongresas mus judina. Judina ir jaunimą. Kaip tik proga ryžtis neužsidaryti savo kiaute, ir "vieni kitiems lenciūgėlius šokti", o išeiti vis platesnėn viešumon. Kongresas, parodos, minėjimai — tai vis progos išeiti viešumon. Reikia skelbti platesnei brazilų publikai, užmegzti glaudesnius santykius su įtakingesniais asmenimis bei institucijomis; paruošti ir kokį leidinį, kuris pasiliktų ilgesniam laikui.

Birželinų įvykių minėjimas — gera proga supažindinti brazilų visuomenę su dabartine politine Lietuvos padėtimi.

PAVERTOJ LIETUVOJ

Lietuvoje skatinama savikova

Atsirado bevardė grupė, tikinčiųjų vardu ginanti sovietinės valdžios žygius

+++++

Perskaitytas, duok kitam!
Eina nuo 1972 metų.

L i e t u v o s

K a t a l i k ų

B a ž n y č i o s

K R O N I K A Nr.1 2.

Šiame numeryje:

Ko nori anonimas? Du atsakymai.

Byle Nr. 345. N. Sadūnaitės areštai.

M. Tamonis psichiatrinėje. Žinios iš vyskupijų. Gyva Marijos žemė. Ateistinis muziejus.

L i e t u v a 1 9 7 4 m.

+++++

Po ilgos pertraukos pasirodė jau dvyliktas numeris "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Už ją daug asmenų buvo suimta, pasodinta kalėjimuose, tačiau "Kronika" eina ir toliau, skelbdama faktus, rodančius religijos persekiojimą. Tarp jų vienas būdingiausių — Vilkaviškio vyskupijos kunigų grupės vardu įteiktas raštas vyskupui J. Matulaičiui - Labukui, tvarkančiam Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos reikalus. Nuorašai pasiūsti ir kitiems vyskupams bei valdytojams. Laiškas būdingas tuo, kad jame pasisakoma prieš tuos kunigus, kurie drąsiai kovoja už krikščionišką tikėjimą bei laisvą jo išpažinimą Lietuvoje.

Nusilenkimo taktika

Minėtoji vilkaviškiųjų kunigų grupė, tikra ar fiktyvi, įrodinėja, kad geriausia taktika yra paklusti bei nusilenkti okupaci-

nei valdžiai, nes tuo būdu galima daugiausia laimėti. Ji nurodo pavyzdžius — kelių senų šventovių atnaujinimą ir kelių laikinių šventovių pastatymą. Valdžios priespaudą esą didina "reakcingieji" kunigai, nepaisa valdžios potvarkių. Dėlto jiems neišskiriama medžiaga šventovių remontams, atimami leidimai remontuoti, varžomas važiavimas į atlaidus. Anoniminio rašto autoriai sako: "Ar tai nėra teisinga tarybinės valdžios reakcija prieš kaikiurių kunigų - reakcionierių vedamą šovinistinę propagandą? Kodėl į tai nereaguoja mūsų kurijos vyskupai ir vyskupų pavaduotojai? Ar tokia laikysena naudinga Bažnyčiai?"

Rašto autoriai priekaištauja ir dėl slaptos kunigų seminarijos bei slaptų kunigų. Tie dalykai esą žalingi Bažnyčiai. Jie prašo vysk. J. Labuką perduoti Vatikanui "tiesos žodį" apie Vilkaviškio vyskupiją.

nes jeigu jis tylės, "Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika" kalbės. Rašto data — 1974. XI. 1.

Drąsieji atsako

Į minėtąjį raštą, platinamą įvairiose Lietuvos vietovėse, atsako drąsieji kunigai, kurie mano, kad sovietinės valdžios pataikūnai yra jos įrankiai skaldyti tikinčiųjų vienybei ir griauti jų Bendrijai. Jie taip pat įteikė raštą vyskupui J. Labukui.

Pirmiausia jie suabejoja kolaborantinės kunigų grupės autentiškumu. Iš vartojamų sovietinių terminų, kaip "reakcingi kunigai", "istorijos rato pasukimas atgal", "teisinga tarybinės valdžios reakcija", "kunigai podpolščikai", jie sprendžia, kad anas raštas galėjo būti parašytas ir nekunigų. Be to, ana vilkaviškiųjų kunigų grupė esanti anoniminė, nenurodanti pavardžių. Pasak drąsiųjų kunigų rašto, pavardės po tokio memorandumu būtų juos išaugštinusios sovietinės valdžios akyse. Anksčiau po tokio pobūdžio raštais vilkaviškičiai drįsdavę pasirašyti, nors už tai grėsė ateistinės valdžios baudos. Taip esą įvyko su kun. V. Degučiu ir kun. G. Dovydaičiu. Pirmasis buvęs nušalintas nuo Lazdijų dekanato pareigų, o antrasis, jo vikaras, ir dabar valdžios nekenčiamas.

Anoniminio rašto autoriai esą susirūpinę kunigų vienybe, bet kuriam tikslui — "Bažnyčiai statyti ar griauti? O gal autoriai susirūpinę, kad netolimoje praeityje Lietuvos kunigai vieningai nepasmerkė popiežiaus Pijaus XII veiklos, o atsirado vos keletas 'prisiderinusių prie laiko sąlygų' kunigų?"

Priekaištai kovotojams

Stipriai atmuša priekaištą drąsiųjų rašto autoriai dėl laikyosenos tokių kunigų, kaip A. Šeškevičius, P. Bubnys, J. Zdebskis, kad jie savo atkaklumu norėję pagarsėti užsienio spaudoje, tapti nevainikuotais kankiniais. Atsakyme rašoma, esą anoniminė grupė, norėdama nukreipti dėmesį nuo religijos persekiojimo Lietuvoje, kalba apie šventovių remontus. Toliau pabrėžiama: "Iš tikrųjų, Lietuvos kunigai, perėję Golgotos kelią Tėvynėje ir Sibire ir likę ištikimi Bažnyčiai daug dėmesio skiria bažnyčių remontams, nes visos kitos veiklos sritys — darbas mokykloje, spaudos baro, katekizacija ir t.t. — suvaržytos arba visiškai uždraustos." Šios uždraustos sritys esančios

svarbesnės už mūrinių šventovių atnaujinimą, nes tai esanti gyvosios Bažnyčios statyba. Nė vienas kunigas, rizikuojas savo laisve, neįieško garbės — jis tik vykdo savo pašaukimą.

Anoniminio rašto autoriai kalba apie slaptą kunigų seminariją bei slaptai šventintus kunigus. Antrojo rašto autoriai sako, kad tuo tarpu tai tik kalbos, bet jei tokia seminarija būtų, nieko blogo. Pagaliau nebūtų kalbų apie ją, jeigu valdžia leistų eiti į viešąją seminariją visiems, kas nori.

Apie slaptus kunigus atsakyme rašoma: "Metami akmenys į kunigus "podpolščikus". Ar jų būtų, jei civilinė valdžia netrukdytų tokiems dirbti? Kažin, ar šie kunigai ne pilniau atlieka savo pareigas, ar ne daugiau parodo idealizmo ir aukos už daugelį tų, kurie dirba oficialiai ir viešai? Ar toks neigiamas nusistatymas prieš tuos konfratrus, kurie, nebudami pavojų, išieškojo savo jėgas ir sveikatą 48 darbo valandų savaitėje, suranda savyje energijos skirti savo mažytį laisvalaikį pastoracijai, neišduoda žemo jausmo? Kas iš mūsų oficialiai dirbančiųjų parodo tiek idealizmo, pasišventimo ir meilės sieloms, kaip šie 'kunigai darbininkai'?"

Ko siekiama?

Iš pateiktų "Kronikos" fragmentų matyti, kad Lietuvos tikinčiųjų tarpe norima skleisti sankiršą. Iki šiol sovietinei valdžiai vis nepavykdavo nustatyti vieną tikinčiųjų dalį prieš kitą. Net ir anuomet, kai vyskupai, valdžios priversti, įsakė kunigams perskaityti ganytojinį laišką, smerkiantį parašų rinkimą memorandumui prieš tikėjimo persekiojimą, — nepavyko sukiršinti plačiu mastu. Dabar bandoma įvesti Trojos arklį į kunigų eiles ir tuo būdu suskaldyti vieningą tikinčiųjų frontą. Sovietiniai pareigūnai norėtų sudaryti sau palankių kunigų grupę, kuri pradėtų savikovą. Šis metodas, kaip ir kituose komunistų valdomuose kraštuose, pasitarnautų religinio bei tautinio fronto silpninimui viduje ir viešosios opinijos klaidinimui užsienyje. Lietuvoje šis metodas iki šiol nepavyko, nes neatsirado pakankama grupė kunigų ir pasauliečių, sutinkanti talkinti religijos persekiojimui. O ir dabar prabilusieji nedrįso nė pavardžių nurodyti. Matyt, jos pajėgumas labai menkas, negalįs nė iš tolo atsilakyti prieš viešąją Lietuvos tikinčiųjų opinią. Galimas dalykas, ta grupė yra fiktyvi, surežisuota savikovai skatinti.

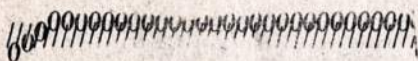
Ar Tamsta jau įsigijai

LIETUVOS KATALIKŲ
BAŽNYČIOS KRONIKĄ?

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

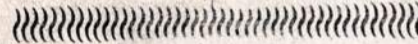
TIK 6 MĖNESIAI LIGI III PL. JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVIŲ KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

DIRBKIM KAKLŲ +

ESTĀ NA HORA DĖI COLABORAR

Bem, aqui estamos novamente tentando informar àqueles que não sabem ler em lituano algo que acontece em nossa colônia. Queremos ainda dizer que não escrevemos esta coluna com a finalidade de nos promovermos ou promover alguém, mas sim com o intuito de que aqueles que tem dificuldades de ler em lituano possam saber algo sobre nós os lituanos. E como já dizia, o velho filósofo "Jonukas Pipirukas"; quem não se comunica se estrumbica; então vamos lá.

§§§

Quero agradecer a carte da Adele, mas um adendo: Adele, gostaria de saber a secção que você trabalha para poder telefonar-lhe pois as suas sugestões são realmente muito boas, e gostaríamos de bater um papo contigo, também a respeito do Congresso. Mandenos seu endereço para que se possa comunicar com você.

§§§

Arūnas, parabéns pela sua matéria no último número dando explicações sobre o Congresso. Quem não entendeu o que é o Congresso, com isto que você escreveu é bom ficar quieto e não falar nada, senão vai ganhar um diploma de "ASILAS".

§§§

A família Steponaitis está botando pra quebrar. A Rimantė está dando provas, de como todos podemos ajudar a preparar o Congresso, ela morando em Santos quase todas as semanas manda matérias ao jornal lituano. E tem gente que mora aqui mesmo e diz que não tem tempo para ajudar. Sigam este exemplo da moça.

§§§

O Joãozinho e a Šimonytė ficaram de ajudar a escrever esta coluna e até agora nada. Eles haviam prometido de colocar alguma coisa na semana passada e deram aquela mancada. Mas que papelão!!!

§§§

Agradecemos também as palavras de incentivo do anônimo que escreveu algumas palavras sobre nós no último número do "Mūsų Lietuva". O mesmo recado que foi dado a Adele, X mande seu nome e endereço ou telefone para podermos entrar em contato com você. Estamos esperando.

§§§

Arėjas Vitkauskas

TALKA

Brolau, še ranką, - tau sunku; Abiem ir darbas palengvės, Gyvybės laimė suzydės Kur pirma buvo nejauku.

Paduosim ranką ir kitiems, Ir bus galinga mūsų talka, - Tiktai suvienyta ranka Išganymą atneš visiems.

Gostaria de mandar uma palavra de louvor ao Pe. Daugintis, pois o trabalho que ele faz não é mole. Ele visita famílias de lituanos em bairros distantes, e normalmente são famílias pobres que precisam de ajuda, e ele sem fazer alarde vai fazendo seu trabalho, ajudando de maneira que pode a todos que o procuram. Quem puder, telefone à redação e fale com ele, pois quem sabe e principalmente agora com a chegada do inverno, tenha algumas famílias precisando exatamente daquele agasalho que você não usa mais. Vamos colaborar com alguns cruzeirinhos também que aquilo, que a nós parece pouco, a muitos outros tem grande valia. Vamos pois através do Pe. Daugintis ajudar os menos favorecidos.

§§§

Quem anda sumido são os irmãos Žvingela. O que teria acontecido? Wilma e Walter, estamos precisando de vocês, queremos vê-los nas próximas reuniões. A não ser que aquele canadense não deixa mais a Wilma trabalhar conosco.

§§§

Parabéns a Comissão da Semana de Estudos. O programa noturno da semana de estudos de 1 a 6 de Janeiro em Itaici será pelo visto espetacular, estamos vendo, que a comissão encarregada com este trabalho está de mangas arregaçadas levando avante as suas idéias, inventando divertimentos para os "atstovai", que chegarão ao programa cansados de palestras e debates.

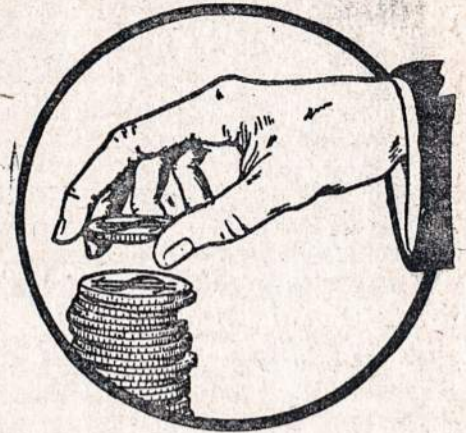
§§§

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANŠŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas
Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344
ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677
sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

TĖVU ŽEMĖ LIETUVA MŪS ŠIRDYJE VISADA!

Dia 18 de Maio tivemos o dia de estudos na Moóca. Entre os presentes tinham algumas pessoas novas. Eram eles Sérgio e a Lucía Karašauskas mais a sua amiga Rosane; eles prometeram visitar as famílias da Vila Libaneza, fornecendo informações sobre o Congresso bem como convidando-os a contribuir, e tentando arrumar mais jovens para trabalhar conosco nos preparativos do Congresso. A visita do bairro do Iimir ficará a cargo do Sr. e Sra. Lisauskas; este simpático casal tem 6 filhos, os quais não puderam participar deste dia de estudos, porém esperamos contar com a presença dos 6 na próxima reunião. A Vila Anastácio se fez representar deste dia de estudos pelos irmãos Ricardo e Alice Kupstaitis, os quais prometeram trabalhar com força total lá por aquelas bandas.

§§§

Por ocasião do 87º aniversário da Abolição, todos os presentes à Assembléia Legislativa ficaram entusiasmados com o formidável discurso e programa organizado pela nossa conhecida deputada Dulce Salles Cunha Braga, que fez questão de destacar em meio ao seu discurso a situação da Estônia, Letônia e Lituânia ainda sob o domínio alieno. Estiveram presentes de nossa colônia entre outros a Kristina Valavičiūtė e a Silvanija Aradzenka que estavam vestidas em traje nacional lituano, o que chamou a atenção de vários deputados, que foram conversar com as duas. Também com duas moças lindas daquelas e ainda vestidas a caráter não tem deputado que aguente.

§§§

Queremos parabenizar o Eng. Algirdas Mošinskis pela passagem de seu 70º aniversário ocorrido no dia 16 d'este. A Sra. Halina Mošinskienė estava toda radiante apresentando a todos os seus 6 netinhos. Já tinham até algumas mães presentes à festa tratando de casar os netinhos, porém o Comitê Organizador do Congresso avisa que antes do Congresso é proibido casarem-se os filhos daqueles que estão ajudando a preparar o Congresso. A Da. Halina faz parte da Comissão de Finanças.

§§§

Podem marcar nos seus caderninhos de anotações: A quinta exposição anual dos países Bálticos vai realizar-se nos dias 22 a 31 de Agosto no mesmo lugar das anteriores ou seja na Praça Roosevelt - Salão Portinari.

(Continua na pag. 5)

TŪKSTANTINIS VAJUS

Šią savaitę prisidėjo dar šie mecenatai remėjai:

34. Henrikas Valavičius - Cr\$. 1.000,00
35. Aleksas Kalinauskas - Cr\$. 1.000,00
36. Kazimieras Skorupskis 1.000,00

Inesė

Henrikas Valavičius - 400,00

KITOS AUKOS

André Mildašis - 50,00
Aldona M. Camargo - 20,00
Laimė Boggiani - 20,00
Stasys Karalkevičius - 400,00

tikimės kad bus tūkstantinis.

Lietuvi, paremk III Pasaulio Lietuvos Jaunimo Kongresą. Tavo auka padės išlaikyti lietuvių jaunijoje karteje. Kongreso pasisekimas tavo rankose.

GRAŽUS PAVYZDYS

Naujasis tūkstantininkas-dr. ALEKSAS KALINAUSKAS praeitą sekmadienį dalyvavo draug su kitais Liet. Katal. Bendruomenės suruoštame piknike. Nors advokatas, tačiau nepasididžiavo dalyvauti gegužinėje, bendrauti su eiliniaisiais tautiečiais ir vos paprašytas prisidėjo prie tūkstantinio Jaunimo Kongreso vajaus.

Tai gražus pavyzdys ir kitiems mūsų, lietuvių kolonijos aukštojo mokslo žmonėms, profesionalams.

Dr. Aleksas Kalinauskas turi savo raštinę São Paulo miesto centre, Rua 15 de Novembro 244; 4-tas aukštas, conj. 19; telef. 37-8958; 37-0324 (15 - 19 val.). Jis gerai kalba lietuviškai, turi daug klientų lietuvių. Jei kas turi sunkumų su nuomininkais, inventarium ir t.t. - Kreipkitės pas šį mūsų tautietį advokatą. Jis gerai ir sažiningai Jums patarnaus.

PASISEKUSI GEGUŽINĖ

Praeita sekmadienį birželio 1 d. įvyko Liet. Katalikų Bendruomenės suruošta gegužinė į Instituto Rural, prie Estrada M'Boy Mirim. Nuvažiavo tautiečiai 5 autobusais ir keliasdešimt savo automobiliais, viso apie 300.

Buvo labai gražios lietuviškos pamaldos giedant Šv. Juozapo B-nės chorui ir prisidedant visiems žmonėms. Paskui prisidėjo churrasco. Visi kepė, gardžiavosi, vaišinosi, gausiai dalyvavo įvairiose loterijose (net paršiuko, bet iškepto dėl atsargos, kad nepabėgtų.)

Diena buvo labai graži, saulėta. Tai skambėjo juokas, kalbos, dainos. Grįžo visi labai patenkinti. Gautas geras pelnas paskirtas Jaunimo Kongreso reikalams.

MOTERS PASAULIS

Šį skyrių redaguoja Halina Mošinskienė.
Raštus ir pageidavimus siųsti R. Prof. Joāo Ar-
ruda, 176, Perdizes, São Paulo, E.S.P. Telefon.
65-09-07.

MOTERS UŽDAVINYS yra
kurstyti ir saugoti tą šventą -
ją ugnelę, kuri rusena žmo-
gaus sieloje — ABSOLIUTO,
TOBULYBĖS, AMŽINYBĖS
troškimą.

M. Pečkauskaitė

SKIRPSTAS

Šie metai paskelbti Moters Metais. Kuo mūsų gabiosios, darbščiosios lietuviškos pasizymės? O verta progos neprasnausti, kuo nors ryškiau kultūros baruose švystelti. Ypač siektina to, kas yra ilgalaikės vertės, kas svarbu ne vien šios dienos išpūdziumi bei garsui.

Štai gera žinutė spaudoj, kad Giedrininkės (tos pačios, kur anąmet romano konkursą pajėgė įvykdyti) jau pasiskyrė 600 dol. vaikų pasakai išleisti. Tai maloni Moterų metų pradžia. Tikslai neaišku, ar ta pasaka bus viešu būdu parinkta ar vien siaurai, šeimyniškai? Gaila, neturime jokio centrinio Knygos komiteto, kuris rinkytų žinias, kiek ir kokių gerų rankraščių laukia leidėjų rankos, tuomet bepigū būtų savos knygos ugdymą tikslingai paremti, o ne taip apgraibom.

• Pvz. išėjo labai įdomūs E. Juciūtės atsiminimai iš Sibiro ir gyvenimo okupuotoje Lietuvoje. Parašytas toks didelis ir vertingas veikalas, tačiau autorė kuri

laiką nežinojusi, kaip išleisdinti, kur kreiptis. Laimė, kad viena šaulių kuopa pasiryžo tą nelengvą uždavinį imtis sau ant pečių. Bet šioks partizaninis, atsitiktinas būdas rodo mūsų kultūrinio organizuotumo stoką. Yra būtina turėti knygų ir rankraščių žinybos centrą, kuris visa tai planingiau, lengviau ir tikslingiau tvarkytų. O dabar atrodo, lyg tik tai vienai šaulių kuopai rūpi panašūs istorinės vertės dokumentiniai raštai. Niekam sparčiau nesubrzdant, galėtų ir mūsų moterys savo garbės metais kokią savos knygos sambūrį suorganizuoti. Kiek iš praktikos žinome, kitose tautose kultūringos moterys net labai veiklios savai literatūrai, poezijai, menui, autoriams paslaugą teikti. Jos kuria ar padeda ugdyti draugijas net atskiriems mėgiamiems autoriams gerbti, dažniau minėti, jų darbus nagrinėti. Kitos laiko tam tikrus salionus, kur renkasi kultūros kūrėjai, kur jų darbai garsinami. Tuo būdu keliamas ir savos visuomenės kultūros lygis.

• Gal Moters Metais galėtų būti dar ir mūsų moterų kūrybai suteikta kokia premija arba garbės žymuo? Būtų tikrai išpūdingas įvykis. Kuri draugija apie tai pagalvotų, gal ir keletui telkinių susidėjus draugėn? Gal verta įkurti pastovų žymenį (lyg Femina) — kasmet atžymėti mūsų kūrėjas, rašytojas, dailininkes, dainos muzikos, šokio atstoves? Galima būtų kasmet paeiliui vis kitą žanrą parinkti pagerbimui. Būtų žygis prasmingas tautiniu ir visuotiniu požiūriu. Kūrybai augti ir tarpti svetimoj šaly — ypatingesnė globa net labai pravartu. O žymeniui teikti nėra būtini dideli pinigai, svarbiau iškelti rinkinius darbus, visuomenėje pagarsinti, kūrėjui padėką pareikšti. Taip sukurstomos kūrybinės liepsnos, taip ugdoma tautos kultūra.

Yra ir daugiau darbo lysvių, kur galėtų šiomet stipriau pasireikšti mūsų moterų jautri ranka. Vasario 16 gimnazija laukia mūsų jaunimo. Vienintelis toks židinys, anot J. Valiūno — "negestantis lietuviškos žiburėlis" (Moteris). O ir naudingas neapsakomai: lietuviškas mokslas ir tvarkingas auklėjimas, be didmiesčių palaidumo pavojų bręstančiam jaunuoliui, o dar ir naujesni akipločiai, europinės kultūros skonis — visa tai laivina, padeda išsiplėsti iš amerikozmo kiauto, išragaujant įvairesnių dvasios šaltinių, susipažįstant su kitokių mokslų klimatu ir kitokiom pažiurom į žmogaus tapatybės prasmę, į tautų istorijų šaknis. Todėl galėtų kuri moterų draugija kiek stipresniu balsu ir nuosirdžiu atsidedimu organizuoti Amerikoje mokinių telkimą tai gimnazijai, kuri taip naudinga mūsų atžalynui, taip pat ši vienintelė tokia įstaiga laisvame pasaulyje — mūsų garbės švyturys.

Ką sako Genovaitė Kudirkienė?

JAV leidžiamo „Draugo“ (Nr. 21) kultūrinis priedas išidėjo pasikalbėjimą su Genovaitė Kudirkiene. Čia paduodame da-
lį jai pateiktų klausimų ir atsakymų.

— Ar žinojot apie jo norą pabėgti?

— Man jo pažiūros seniai buvo žinomos ir jis atvirai su manimi kalbėdavo, bet dėl bėgimo nebuvom susitarę. Tik abu buvom apsvarstę, kad tai jo paskutinis išvykimas į jūrą.

— Ar buvot teisme ir girdėjote jo kalbą ir ar jį perduota teisingai?

— Visas 4 dienas išsėdėjau teisme. Ne tik jo kalbą teisingai perduota nuo pradžios iki galo, bet jis dar daug daugiau prikalbėjo. Stipriai. Jis buvo išitikinęs, kad jį sušaudys, o geriausiu atveju uždarys į beprotnamį. Jis laukė paties blogiausio — nelaukė švelninimo. Visą mūsų turtelį dar prieš teismą konfiskavo. Atėmė viską, net jo drabužius. Paliko tik 2 lovas, stalą... Kas reikalingiausia...

— Du kartu teisme Simas prašėsi kunigo, — susimąšiusi ramiai tęsė Genovaitė, — manydamas, jog išgirsias mirties sprendimą. Jis sakė: Leiskit man pasinaudoti konfesine laisve (toks yra okupantų specialus terminas)!

— Ar jis visad buvo toks religingas?

— Visą gyvenimą protingai (pati pabrėžė Genovaitė) religingas, ne koks fanatikas.

— Ką toliau visa šeima manote daryti? — Nežinau. Simas lyg galvojo į jūrą.. Bet jei į Chicago persikelsim, kur ta jūra? O čia daugiausia lietuvių. Dabar tik noriu jam ramybės, kol parašys knygą.

— Knygą? Ar jau pradėjo?

— Dabar Simas tik įkalba į juostą. O vėliau vers Gražina (Paegle) ar Algis Rimas.

— Kas krito labiausiai į akį šiame krašte?

— Supermarket. Tai tikra prekių kultūra. Koks patarnavimas, kas per įpakavimą — nėra jokio palyginimo. Ką reiškia sava nuosavybė. Juk tai tavo. Tai ir stengiasi. Kaip prekybininkė — ypač esu sužavėta apipavidalinimu, kokybe, kiekybe — fantastiška. Sakau, ką žinau. Esu juk prekių žinovė. Vilniuje baigiau maisto prekių technikumą.

— O kaip vaikučiai? Ar pritapo šiame krašte?

— Su mažuoju — 8 m. Evaldu visai gerai. 14 m. Lolitai sunkiau. Lietuvoje daugiau patiko, kad buvo uniformos (ten buvo 8 kl. gimnazistė, o čia 9-toje klasėje) ir mergaitės nesidažė. Čia mokinukų dirbtinos blakstienos nukarusios, nagai lakuoti, lūpos raudonais dažais rėkia... O jau tos nublukusios mėlynos kelnės — visai ne merginoms..

ČIA RAMU

Čia ramu — gyvena Dievas:
Ant altoriaus toks tylus.
Klaupkime, pakelkim širdis-
Meilė joms suteiks sparnus.
Pas Tave, Širdie, ateinam,
Nešini savais vargais,
Iš pasaulio nuodėmingo
Gundymų kietais takais.

Dieviška širdie, viena Tu,
Mums stiprybės duot gali.
Tegevina mūsų širdis,
Tavo palaima tyli.

Pašaukei Tu mus varguolius,
Neatstumki, Jėzau mus;
Dieviškas sūnau Marijos
Glauski tvarinius silpnus.
Mūsų skurdą Tu pažįsti,
Bet širdis priklausau Tau.
O širdie taikos ir meilės,
Visuomet jai viešpatauk.

Dieviška širdie, viena Tu,
Mums stiprybės duot gali,
Tegevina mūsų širdis
Tavo palaima tyli.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Giastas, 927-9 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-5723, 274-0934

Kongreso atstovai

I pirmąjį lietuvių jaunimo kongresą važiavo visi, kas galėjo, ir visi, kas dalyvavo studijų savaitėje bei stovykloje Dainavoje 1966 m., buvo laikomi jų gyvenamųjų vietų atstovais. "Atstovo" sąvokos, t.y. asmens, kuris yra įgalintas kalbėti už kitus, kaip ir nebuvo. Antrajam kongresui ruošiantis atstovo sąvoką pradėjo ryškėti, nes norinčių važiuoti į kongresą skaičius buvo labai didelis. Buvo reikalinga atranka. Be to, kongrese reiškiamos mintys liktų pabiros, jei nebūtų žmonių, kurie visa tai suformuluotų į nutarimus. Norėta rengti studijų dienas, kuriose daug kas norėjo dalyvauti, o studijos programa įmanoma tik su ribotu skaičiumi žmonių. Taigi, ir dėlto buvo reikalinga atranka. II PLJK komitetas nusprendė, kad kongresą sudarys: atstovai su sprendžiamuoju balsu, dalyviai be sprendžiamuoju balsu ir svečiai. Iš viso buvo 250 atstovų. Pusė jų buvo skirta Šiaurės Amerikai, o kita pusė — kitiems kraštams. Šiame kongrese manoma šį skaičių sumažinti per pusę, nes patirta, kad su tokiais skaičiais sunku rengti atskiras studijas.

Veiklumas, išsilavinimas, organizacijos

Į klausimą, kokios atstovo sąvokos — populiarumas ar veiklumas, atsakyta sekančiai. Turėtų būti daugiau dėmesio kreipiama į veiklumą ir pagal tai daryti kandidatų atranką. Iš atstovų turėtų būti reikalaujama augštų kvalifikacijų. Jiems tu-

— Mano daktaras susirgo įsivaizdavimo liga.

— O kuo reiškiasi toji liga, dūšele?

— Nugi, jis mano, kad mano ligos yra įsivaizduotos, ir dabar neturėsiu ką kūmutėms pasakoti per Kongreso pietus.

rėtų būti paruoštas vadovas — knygų bibliografija, savaitgaliniai kursai ir t.t., paruošiantys studijų savaitę. Atstovams svarbu išmokyti visuomeninės veiklos metodikos ir sugebėti reikšti savo mintis kongrese.

Svarstyta taip pat klausimas — kas svarbiau: amžius ar išsilavinimas? Patirta, kad II PLJK jauniausi atstovai buvo iš Kanados ir JAV, daugiausia I-III kurso universiteto studentai. Kiti kraštai, ypač Australija, darė stiprią atranką, kad galėtų pasiųsti veikliausius jaunuolius bei juos gerai paruošti. Buvo tik ką baigusiu universitetus, jaunų profesionalų ir t.t. Amžiaus ribų 18-30 metų reikėtų laikytis.

Urugvajus

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI Montevidejaus lietuviams vėl pradėjo veikti po Velykų švenčių. Lietuvių kalbą kiekvieno šeštadienio popietę dėsto kun. Jonas Sukackas, SJ.

Argentina

"AUSROS" CHORAS Temperley-Adrogo savo tradicinius pietus pradėjo kun. A. Steigvilo, MIC, atnašautomis Mišiomis, kurias lietuviškomis giesmėmis papildė choristai su vadovu Ignu Valantinavičium. Pietų metu buvo pagerbtos "Ausros" choro nuolatinės akompaniatorės — ponios Haydee Liberti ir Aloyza Liberti-Nicolet.

ŠYPSENAS

Parodoje

Lankydamas parodą, Juozaitis sustoja prie Pautieniaus paveiklo. Kūrinys — "Pavasaris". Atvaizduota mergina, kurios apsirėdymas — tik medžio šakutės ir lapai. Ilgokai jam bestovint, žmona surinka:

— Ko tenai stoviniuoji, ar ko nors lauki?

— Taip, rudens.

Įrodymas

Dvi poros tėvų atėjo į svečius, skundžiasi, kad dabartinėje amerikietiškoje aplinkoje neįmanoma vaikų išmokyti lietuviškai. Seimininkas pasiklausęs tų kalbų, šūktelėjo:

— Murziau, ateik čia! — Pro atviras duris iš kito kambario ateina šuo. "Murziau, atnešk dubenį!" Nubėga šuo į virtuvę ir grįžta su dubenėliu dantyse. Seimininkas paglosto šunį ir sako:

— Aš išmokiau lietuviškai savo šunį, o jūs negalite išmokyti savo vaikų!

DIRBKIME KARTU!

TRABALHAMOS JUNTOS!

□□□□□□□□□□

JAUNIMO ĮNAŠAS

(Tėsinys 3 psl.)

Outra anotação importante: Vem aí o famoso trio dos Estados Unidos, que fará apresentações aqui entre os dias 9 e 10 de Agosto, composta de dois homens e uma jovem que é a pianista do trio. E já nos avisaram que um deles tem uma barba espetacular. Os namorados daqui que se cuidem.

§§§

Esses grupos que vem ora dos Estados Unidos ora do Canadá já estavam nos criando problemas: ano passado estiveram aqui 5 lindas mocinhas do Canadá. A torcida feminina daqui chiou e disse que exigia que a próxima apresentação fôsse o octeto de homens de Cleveland. Na impossibilidade de trazer este octeto, tentando atender aos pedidos das moças daqui, ainda mais que este é o ano Internacional da Mulher, e também para não entristecer os rapazes, vem este trio mixto. Desta maneira vamos agradecer a gregos e troianos. Apesar de que eu pessoalmente preferia que viesse um coral de 20 pessoas composto só de moças e se possível bonitas. O Joãozinho e o Antanas Valavičius também disseram que concordam comigo.

§§§

A "būstinė" que é a nossa secretaria, é composta de 8 pessoas. Noutro dia fui visitá-la e elas estavam lá trabalhando pra valer; até aquela data já haviam cadastrado 600 famílias de origem lituana. Existem ainda 2.000 fichas para bater à máquina. Quem quiser e puder ajudar é só avisar a presidente desta comissão que é a Helena Bareišis.

§§§

Se você viaja ao interior ou outros estados, a negócios ou mesmo para des-

cansar, telefone ao Pe. Saulaitis e peça para que ele lhe forneça os endereços de algumas famílias daquela localidade. Não custa nada você fazer uma visita a algumas destas famílias e colocá-las ao par do Congresso. O Joãozinho outro dia foi viajar a negócios e aproveitou para visitar algumas destas famílias. Resultado: trouxe cr\$.1.000,00 e ainda deixou alguns carnets que com certeza serão logo enviados com alguma colaboração do pessoal lá de Ponta Grossa. Falando em Ponta Grossa o Joãozinho foi lá recebido pela simpática família do Sr. Alberto Peleckis e em Porto Alegre, como não poderia deixar de ser na família dos embaixadores da colônia de lá, os Vasiliauskas!

§§§

Ouvimos dizer que o Pe. Saulaitis outro dia foi a 3 aniversários seguidos no mesmo dia e de tanto comer bolo acabou perdendo um dente; porém ele pede para avisar que não desistiu, está esperando nascer um novo dente e também o convite para algum novo aniversário.

§§§

Um aviso para os eternos chorões que dizem não ter dinheiro e estão esperando a mesa do Congresso sem querer levantar nem os talheres: Se você vê algum problema para arrecadar, poupar, ganhar ou arrumar de alguma maneira os 1.000,00 cruzeiros que serão necessários para a viagem à Argentina e Uruguay para que se possa pagar as passagens de onibus, o acampamento, as entradas para os espetáculos em geral, então não fique aí parado e venha ajudar a comissão de Finanças, ou o representante da Comunidade Lituana no seu bairro. O seu trabalho será o de fazer visitas às famílias, ajudando a vender rifas, distribuir convites, vender programas para as festas programadas, ajudar a programar as festas etc.; desta maneira você estará se auto financiando e poderá obter o dinheiro para todas as despesas.

Sudieiu. Kitą kartą bus daugiau.

Algirdas

Toronto lietuvių Gintaro ansamblio dainininkės, vadovaujamos D. Garbaliuskienės.

(Žiūrėkite brėžinį). Šių raidžių miške slepiasi tėvų gimtinės mintis. Tai St. Džiugo eilėrašio "Gimtinės žiburėliai" pirmas posmas. Sekdami raides skersai, išilgai ir įžambiai, surasite šio eilėrašio žodžius.

Mūsų Lietuva Mažiesiems

KODEL AŠ EINU Į LITUANISTINĘ MOKYKLĄ

Anksti šeštadienio rytą keliuosi eiti į mokyklą. Sunku atsikelti, bet žinau, kad yra mano pareiga, jeigu esu lietuvaite. Jeigu būčiau nėjusi, tikriausiai, kad taip gražiai lietuviškai nekalbėčiau ir nerašyčiau.

Einu į lietuvišką mokyklą susitikti su draugais, o svarbiausia, geriau pažinti savo tėvų gimtąjį kraštą.

Prancūzų mokykloj kartais papasakoju draugėms ką darau ir kaip įdomi lietuvių mokykla.

Jau devynis metus einu į mokyklą. Tuoj pabaigsiu. Dabar labai laukiu, bet kai pabaigsiu, neturėsiu ką daryti ir vėl norėsiu mokytis lietuviškoj šeštadieninėj mokykloj.

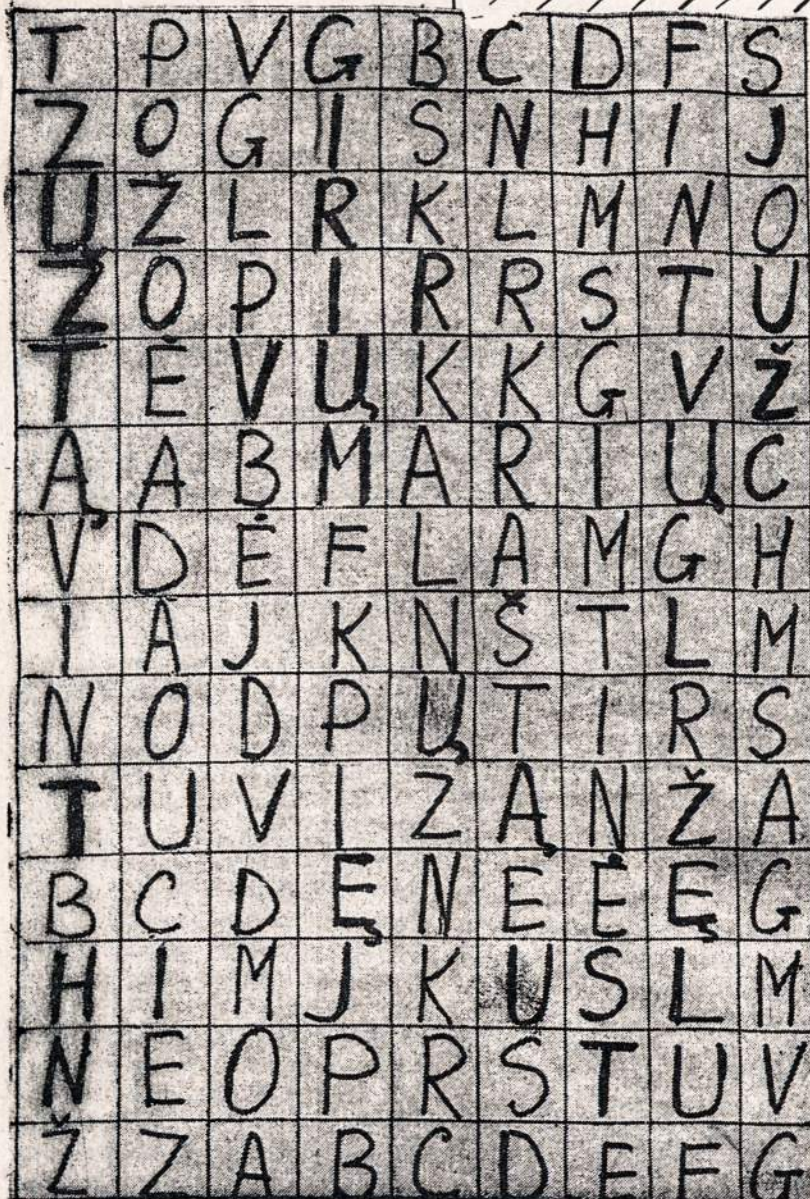
Mano mėgiamiausia pamoka yra lietuvių klb. pamoka. Aš joje labai gerai mokausi ir gaudu gerus pažymius. Gal dėl to, kad turime labai gerą ir nuosirdžią mokytoją.

Kai užaugsiu ir turėsiu vaikų, juos taip pat leisiu į lietuvišką mokyklą.

Namuose stengsiuosi su jais kalbėti tik lietuviškai.

Kristina Kličiūtė,
VIII sk.

Montrealio lit. m-la Kanada

MANO PIETŪS

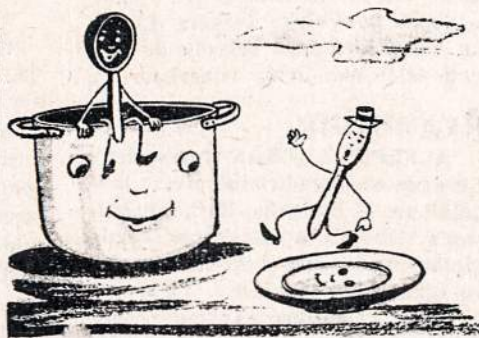
LEONARDAS ZITKEVIČIUS

Samtis įžengė į puodą.
Sesė lėkštė man paduoda.
Lėkštė plėkštė, tu daili,
Šaukštui kaukštui būk meili!

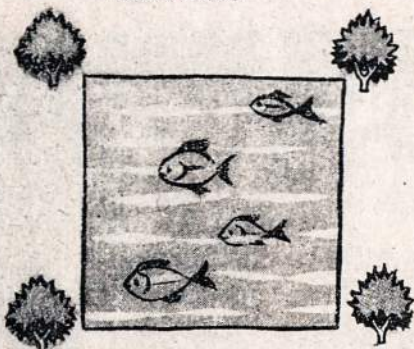
Ir atėjo šaukštas kaukštas,
Lyg koks viršininkas augštas:
"Lėkštė plėkštė, duok sriubos!
Srėbsiu tol, kol nusibos!"

Šaukštas kaukštas srebja sriubą
(Gal išalkęs, kad taip skuba?)
Ir sušunka: "Jau baigiau!
Lėkštė plėkštė, duok daugiau!"

O lėkštutė prašo samtį:
"Gal gali dar kiek pasemti?"
Samtis puodan pažiūrės —
Duos visiems, jei dar turės.

UZDAVINYS

PAGALVOK

Vienas žmogus turi savo sode vandens baseiną. Prie jo kampų visai arti auga medžiai. Seimininkas nori baseiną padidinti dvigubai. Kaip jis gali tai padaryti nenukirsdamas medžių?

Atsakymas vertinamas 3 taškais.
Uždavinį sudarė Marina Gerodeckaitė iš Venecuelos.

J. Minkelos knygos viršelis,
pieštas Vandos Alekniėnės

IRUTĖ ir KESTUTIS

DO BASTYB

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

Lietuviškos veiklos ateitis

R. Šova

(Paskaita, skaityta DBLS Tarybos susirinkime L. Sodyboje)

Šiandien mes esame susirinkę svarstyti DBLS veiklą, kuri prasidėjo maždaug prieš 27 metus. Pažvelgę į tą veiklą, mes galime gėrėtis jos pasiekimais visuomeninėje bei materialinėje plotmėje. Anglų tarpe pagarboje laikomas lietuvių vardas. Mūsų Sodyba, Sąjungos bei klubų namai liudija mūsų vadovų bei narių pasišventimą bei vieningumą lietuviškame darbe. Toji veikla yra pripažinta ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, kuri yra suteikusi teisę DBLS atstovauti DB lietuviams tos Bendruomenės veikloje.

Dėka mūsų veikėjų ryžto, lietuviškoji veikla vis dar tebėra tęsiama. Bet kiekvienoje organizacijoje ji darosi vis sunkesnė. Viena tos sunkėjančios veiklos priežastis yra netekimas, palyginti, didelio skaičiaus narių, jiems išemigravus į Ameriką ir kitus kraštus. Kita priežastis yra tai, kad vis daugiau lietuvių atskyla ar pasitraukia nuo aktyvios veiklos. Žinoma, be panašių pasitraukimų neapsieina jokia organizacija. Bet mūsų padėtis verta daugiau susirūpinimo, nes mes neturime rezervų, iš kurių galėtume savo eiles papildyti. Neteke narių, mes artinamės prie to kritiško taško, kai dėl nepakankamo narių skaičiaus mūsų organizacinė veikla pradės nykti. Pirmutiniai šios krizės ženklai jau matosi mūsų mažesnių organizacijų veikloje.

Kyla klausimas, kaip ilgai dar galės išsilaikyti mūsų visuomeninė veikla? Kaip ilgai išsilaikys mūsų laikraštis, mūsų spaustuvė? Kaip ilgai galės išsilaikyti DBLS? O jeigu ji sunyks, kaip ilgai begalės išsilaikyti lietuviybė? Taip galvojant, labai lengva prieiti prie kai kurių pesimistiškų pranašavimų, pramatančių lietuviškos veiklos galą šiame krašte per 10 ar 15 metų.

Žiūrint į pasaulinės politikos vystymąsi per paskutinius metus, matyti, kad kova dėl Lietuvos laisvės gali užsitęsti daug ilgiau. Toje kovoje lietuviybės išlaikymas yra mūsų galingiausias ginklas. Ir jeigu norime nors kiek prie tos kovos prisidėti, mes turime jau šiandien galvoti apie lietuvišką veiklą, kuri galėtų išsilaikyti ne 10, bet, reikalui esant, 50 ar net 100 metų.

Norint pasiekti, reikia tą veiklą daugiau suderinti. Ji turėtų būti tokia, kad galėtų sugražinti į mūsų eiles tuos lietuvius, kurie yra iš jų pasitraukę. Ji turėtų būti tokia, kuri įgalintų tėvus išauginti lietuvišką jaunimą, o tas jaunimas įstotų lietuvišką veiklą ir tęstų mūsų darbus.

Turint galvoj mūsų dabartinę padėtį, net ir optimistai suabejotų mūsų pajėgumu tokią lietuvišką veiklą išvystyti. Tačiau vis dėlto dauguma lietuvių, nors jie būtų ir iš visuomeninės veiklos pasitraukę, yra jautrūs Lietuvos likimui. Tik yra klausimas, kaip tą jautrumą išnaudoti ir įjungti į prasmingą visuomeninę veiklą?

Daugumas pasitraukusiųjų lietuvių nebesupranta mūsų visuomeninės veiklos tikslų ir, nematydami aiškaus progreso, abejoja dėl jos naudingumo.

Ši pagrindinė kliūtis galėtų būti pašalinta, išryškinant mūsų tikslus Lietuvos išlaisvinimo kovoje, kad kiekvienas lietuvis matytų, kad yra tikslu tęsti mūsų veiklą.

Veiklos prasmės išryškinimas taip pat yra aktualus mūsų jaunimo klausimui.

apie kurį mes visi dažnai pakalbame. Kalbėdami dažnai apkaltiname jaunimą, kad jis yra apsileidęs ir nesidomi lietuviška veikla. Bet jeigu jaunimas nesijungia į veiklą, ar yra tikslu jį už tai kaltinti?

Man atrodo, kad tie, kurie esame gimę ir augę Lietuvoje, bediskutuodami jaunimo reikalus, kartais pamirštame, kad mes į šį kraštą atvažiavome kupini lietuviškos dvasios, kuri mus vertė jungtis į lietuvišką veiklą, ieškoti lietuviško žodžio, lietuviško rašto.

Mes, gal būt, pasididžiudami prisimeiname tuos ankstyvus DBLS metus, tą lietuvišką susipratimą, kuris įgalino mus atlikti daugybę visuomeninių darbų ir padėti kultūrinius bei ekonominius pagrindus lietuviškai veiklai šiame krašte. Ta veikla buvo susipratusių lietuvių veikla. Lietuvių, kurie neklausė, kodėl, bet ėjo ir dirbo lietuvišką darbą.

Bet ar mes galime tikėtis tokios veiklos iš mūsų jaunimo, kuris nėra augintas lietuviškoje dvasioje, kurio supratimas apie Lietuvą, jos istoriją ir laisvės kovas yra mežesnis, negu daugumos mūsų supratimas apie kokią nors naują Afrikos tautelę? Ne, mano manymu, kaltinti jaunimą ne tik nėra teisu, bet ir nenaudinga. Verčiau reikėtų atkreipti dėmesį į sunkumus, su kuriais jaunimas susiduria, bandydamas įsijungti į mūsų veiklą, kad tuos sunkumus geriau suprastume ir pasinaudodami savo patyrimu, galėtume jaunimui praktiškiau padėti.

Tur būt, visi esame laikas nuo laiko pastebėję vienokias ar kitokias jaunimo pastangas jungtis į visuomeninę veiklą. Paskutinis jų bandymas buvo ketinimas ši pavasarį įkurti Jaunimo Sąjungą Londone. Buvo surengti vieni ar du diskai — šokiai. Ar tie šokiai pasisekė — nežinau, bet veikla, kaip ir ankstyvesnieji bandymai, vos prasidėjusi užgėso. Dėl to nėra ko stebėtis, nes sujungti jaunimą lietuviškai veiklai, disko-šokių ar panašių užsiėmimų ir gerų norų neužtenka.

Jeigu norime, kad mūsų jaunimas būtų pakankamai stiprus organizuotis ir reikštis lietuviškoje veikloje, mes jiems turime duoti aiškius tikslus, vertus jų darbo ir siekimo. Mes jiems turime duoti viltį ir lietuvišką dvasią. Mūsų ateitis ir priklausys nuo mūsų sugebėjimo tą lietuviškąją dvasią perduoti ateinančioms kartoms.

Tos lietuviškos dvasios perdavimas ateinančioms kartoms ir yra mūsų didžiausia problema. Jai turėtume nepasigailėti visų mūsų turimų ekonominių bei kultūrinių priemonių. Bet tos priemonės pačios darbo neatliks. Šiai problemai išspręsti taip pat yra būtina vieninga lietuviškos visuomenės pagalba.

Laikas bėga. Šiandien gal dar nėra per vėlu, gal mes dar galime pagalvoti apie lietuviškos veiklos išlaikymą ilgesnį laiką, sakysime, 50 ar net 100 metų. Bet praeit dar keli metai, ir galimybės tokiai veiklai išvystyti jau bus beveik dingusios. Tad telkimas lietuviškos visuomenės į talką šiai problemai išspręsti turėtų būti pradėtas kuo anksčiausiai.

Šia proga norėčiau kreiptis į Centro Valdymą ir Tarybą, kad jie pradėtų ruošti ateities veiklos planus, kad pradėtų ieškoti visa to, kas yra kilniausia, kad iškeltų lietuviybės idėją ir sudarytų sąlygas tą idėją su visuomenės pagalba perduoti ate-

DRAUGĖ VYRESNIOJI POLITFORMATORĖ RAMŪNĖ

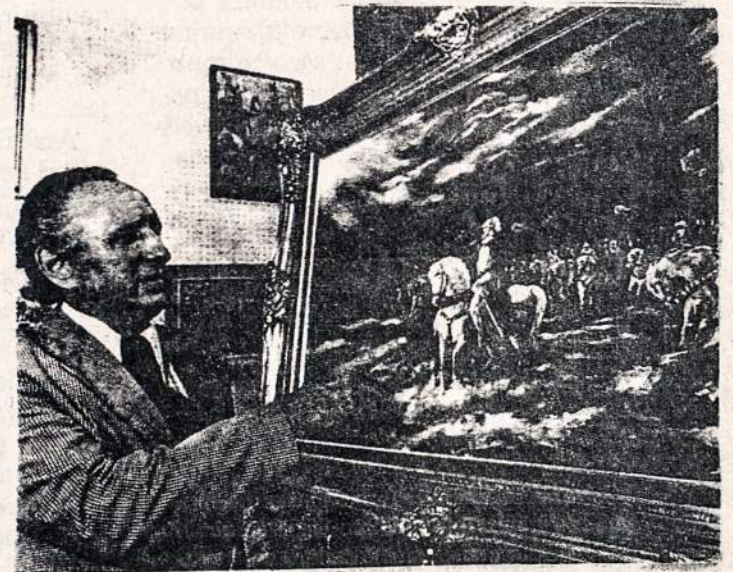
Nesenai pasirodė nauja JURGIO GLIAUDOS knyga P A G A I R Ė. Tai romanas, premijuotas dienraščio DRAUGO 1975 m. sausio 12 d., išleistas Lietuviškos knygos klubo Čikagoje. Kaina 4,50 dol.

Kaip rašoma knygos aplanke, autorius šiuo "romanu išvalgiai nukelia skaitytoją į okupuotos Lietuvos gyvenimą. Nauja santvarka, naujas žmogus, naujos nuotaikos - tai pagrindinis vaizdas, kurį autorius piešia drąsiais teptuko bruožais ir ryškiomis spalvomis".

Jo romanas - tai jaunos Gintalų šeimos istorija naujoje sovietinėje Lietuvos santvarkoje. Tadas Gintalas - kuklus savo darbu pašte patenkintas tarnautojas. Jo žmona visai kitokia.

— Jis vaizdavosi savo žmoną, esančią mitinguose, kur ji viešai kalba, sulaukia aplo-dismentų, traukia į save žvilgsnius moterų, kurios jai pavydi jos kuklios elegancijos, vyrų, kurie žavisi jos kuklumu.

Siuvėja modelininkė, plačios garbės, visų dėmesiu apdovanota, laimėjusi parodoje medalį ir iškili kultūros propagandininkė — tokia Ramūnės profesinė reputacija. Paskaitininkė, kurią brangino švietimo ir auklėjimo organizacijos. Ji imponuojanti, įtikinanti, žavi propagandininkė, be kurios pasirodymo nebeišiverčia visi siuvėjų cechai. Gal netrukus ją pastebės respublikos sostinė, gal būt, kas žino, netrukus ją išgirs sąjunginių respublikų miestai. Ramūnė gerai kalba rusiškai.

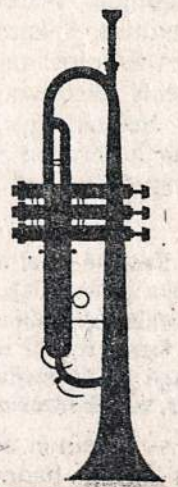

Dail. A. Petrikonis prie vieno savo kūrinio.

ties kartoms ir tuo būdu užtikrinti lietuviškos veiklos ateitį šiame krašte.

Lietuviybės išlaikymas per 100 metų pareikalautų daug ir sunkaus darbo. Tačiau mes turėtume prisiminti, kad Lietuva yra iškentėjusi sunkesnius laikus. Mes turėtume prisiminti, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę po 120 metų rusų caro priespaudos. Mes turėtume prisiminti, kad ta nepriklausomybė buvo atgauta todėl, kad ir po 120 metų priespaudos dar tebedegė lietuviybės liepsnelė, kuri, caro imperijai griūnant, pajėgė suliepsnoti į Tautinio Atgimimo ugnį.

Visos imperijos su laiku griūna. Grius ir dabartinė rusų imperija. Tik svarbu, kad šiai imperijai sugriuvus, lietuviybė dar nebūtų užgesusi.

MŪSŲ KŪRĖJAI

VYTAUTAS LANDSBERGIS, meno tyros kandidatas, Maskvos "Žinijos" draugijos centriniame lektoriuje skaitė paskaitą apie M. K. Čiurlionio muziką, dailę ir literatūrinę kūrybą. M. K. Čiurlionio muzikos kūrinius paskaitą papildė pianistė A. Juozapėnaitė.

PAULIUI GALAUNEI sausio 25 d. sukako 85 metai amžiaus. Sukaktuvininkas yra vienas žymiausių mūsų menotyrininkų, muzėjininkų, meno istorikų. Dailę studijavo Petrapilyje, muzėjų sritį — Paryžiaus Louvro mokykloje. Suorganizavo M. K. Čiurlionio galeriją ir jai vadovavo ilgus metus. Kauno universitete dėstė meno istoriją 1925-40 m., vadovavo Vilniaus universiteto muzeologijos katedrai 1940-51 m., dirbo dėstytoju Vilniaus dailės institute 1945-50 m. Ypač daug yra nuveikęs savo gausiais raštais, užsienyje suorgani-

zuotomis lietuvių liaudies meno parodomis. Savo atsiminimuose prisipažįsta esąs plikbajorių kilmės — tėvas vadinosi Holovnia, šeima turėjo savo herbą. Pradėdamas bendradarbiauti lietuviškoje spaudoje, pasirašinėjo Povilu Golovnia. Paulium Galaune tapo grįžęs Lietuvon iš Petrapilio, patartas Balio Sruogos, kuriam pasiskundė nei šokia, nei tokia savo pavarde. Dokumentus lietuviška pavarde jam išdavė dail. K. Sklėrius, ejęs tada Kauno apskrities viršininke pareigas.

DAIL. FELIKSAS DAUKANTAS, švėsdamas amžiaus šešiasdešimtmetį, surengė apie 150 savo naujausių darbų parodą Vilniuje. Kadangi jis yra taikomosios ir pramoninės dailės specialistas, ypač gausus buvo gintaro dirbinių skyrius, papildytas prekių apipavidalinimo pavyzdžiais, skulptūrų nuotraukomis. Parodoje taipgi buvo išstatytas iš gintaro, žalvario ir raudonmedžio sukurtas skulptūrinis Lenino portretas.

PROF. K. RAGULSKIS, Kauno politechnikos instituto centrinės laboratorijos vadovas, lankėsi R. Berlyne. Čia jis skaitė mokslinius pranešimus, vadovavo simpoziumui R. Vokietijos Mokslų Akademijoje pre-

zinių sistemų virpesių klausimais.

SOL. VIRGILIJUS NOREIKA surengė dainų ir operų arijų rečitalį didžiojoje Leningrado filharmonijos salėje. Rečitalis buvo pradėtas rusų kompozitorių romansais, lietuvių kompozitorių dainomis, užbaigtas — Vakarų kompozitorių romansais ir klasikinių operų arijomis. Solistui akompanavo jo žmona pianistė Zaneta Noreikienė.

POETO JONO KRIKŠČIŪNO - JOVARO 95-tasis gimimo metines šiauriečiai paminėjo literatūros vakaru bibliotekos salėje. Velionis buvo ne tik poetas, bet ir knygnešys, nuo 1928 m. gavęs mėnesinę 100 litų knygnešio pensiją. Su jo gyvenimu bei kūryba dalyvius supažindino vietinio laikraščio redakcijos darbuotojas A. Vaidila, vadovaujantis literatūros sekcijai. Apie susitikimus su Jovaru kalbėjo to paties laikraščio redakcijos atstovas J. Sabaliauskas ir K. Preikšo pedagoginio instituto vyr. dėstytojas J. Sakalauskas. Velionies poeto eilėraščius deklamavo dramos teatro aktoriai T. Maliukevičiūtė ir V. Matuliokas, savo poeziją skaitė šiauriečiai literatai J. Jovaišaitė, S. Bulzgis, B. Puzinas. J. Krikščiuo-

Jovaro atminimą šiauriečiai literatai pagerbė jo kapo aplankymu, gėlėmis padėjimu.

LIETUVOS FOTOGRAFIJOS MENO DRAUGIJA savo salone surengė argentiniečio Pedro Luiso Raotos 50 meninių nuotraukų parodą, atskleidžiančią Argentinos gamtą bei jos žmones. Bene labiausiai jis yra pamėgęs prerijas su jų laukiniais žirgais. Pirmojo tarptautinio pripažinimo P. L. Raota susilaukė 1968 m. "World Pressfoto" parodoje Olandijoje, o 1973 m. parodose laimėjo net 23 premijas. Pernai jis laimėjo I premiją "Pravdos" tarptautiniame fotokonkurse. Prie jos buvo prijungta ir kelionė po Sovietų Sąjungą, kurios dėka jis dabar turėjo progą apsilankyti Vilniuje, susipažinti su lietuvišais fotografais bei jų darbais.

KIPRO PETRAUSKO MUZEJUS bus įsteigtas Kaune, sename Zialakalnio name, kuriame ilgus metus gyveno žymusis mūsų tenoras. Atremontuotame pastate bus įrengta rodiniais gausi nuolatinė paroda, atskleidžianti jo gyvenimo bei kūrybos kelią, su K. Petrausko įdainuotų įrašų fonoteka. **V. Kst.**

DRAUGĖ POLITFORMATORĖ

(iš 7 psl.)

Gintalai beveik vienmečiai, todėl Ramūnė ir vyras formavosi vienodoje, staigiomis vėtromis kintančioje aplinkoje. Tas skausmingas formavimasis atnešė skirtingus padarinius: Gintalas vis labiau šalinosi viešumos, Ramūnė vis smarkiau iškeliamą ant žinomumo bangos keteros (15 ps.)

— Pora gerų metų uždėjo ant Ramūnės tikrą darbo įgūdį, Ji gebėjo atsilaikyti prieš beveik neišvengiamą propagandininkui poveikį: neužsidėti ant savęs pamokslautojos kaukės. Vis plačiau garsėdama savo trumpomis paskaitomis, ji savaip moteriškėjo. Į paskaitininkės ritualą ji įtraukė dailių puošėveikumą, nelyginant ideologiškai ateistinei paskaitai besiruošdama, ji ruošėsi demonstruoti naujus rūbų piešinius, modeliuoti, žavėti tais rūbais.

— Siuvimo cechą parūpindavo Ramūnei kai kurių mados naujovių. Kalbėdama apie partinius nurodymus, apie suvažiavimo nutarimus, apie komunistinio auklėjimo gilinimo problematiką, apie reakcinės dvasininkijos veiklą, Ramūnė demonstruodavo kuklią madingų naujovių eleganciją, kartu stebindama juvelyrine ekstravagancija. Įvairių brošių, auskarų, karolių, apyrankių, stambiausių žiedų ji prisipirko tikrai daug... Lengvu nerūpestingu rankos mostu, kalbėdama apie sujungtas visuomenines problemas, ji lietė karolius, ir karoliai dekoratyviniai slidinėjo ant suknios: tai matė moterys ir vyrai. Visiems tai buvo ateistinės paskaitos naujovė ir švelnus išgyvenimas. Tai kartu buvo jos tvirtinimų pamatavimas, jos tezių įtikinamumas (24 ps.)

Ramūnė — tai tipas, tai tas naujasis žmogus, sustojęs pusiaukelėje tarp religijos ir ateizmo, tarp praicitų užmiršimo ir ateities vizijų. Jis ieško naujų formų ištrinti religinius pėdsakus žmonėse ir įdiegti naują tikėjimą partijos skelbiamomis tiesomis, nesiderinančiomis su gyvenimo tikrove" ...

— Ramūnei artimiausios veiklos gairė buvo įdomus bandymas grąžinti liaudžiai kaip

naują poetą Antaną Strazdelį. Tai buvo rizingas ir monumentalus projektas. ... Akcijos vaidmuo buvo Strazdelio giesmės priegaidės parafrazė: "Nepulkim ant kelių".

— Nepulkim ant kelių "projektas buvo taikomas plačioms masėms. Tokia tema turėjo įvykti seminarai keliose vietose. Čechė turėjo būti suorganizuota skrajanti grandis temai skleisti gamyklose. Grandžių organizavimas buvo favorizuojamas. Propagandininkai, kaip savanoriai, skyrėsi nuo eilinių darbuotojų, kaip ir kūrybos žmonės, savo temperamentu ir žanrais. Juos galėjo siųsti, kur reikia, į žmones, bet jiems turėjo pasiūlyti temą, pasiūlyti ir vaidmenį. Tai buvo respektas.

Ateistinės veiklos kadru turėjo kiekvienas darbo kolektyvas. Tad kiti patys galėtų rengti tą pat, bet paskaitininkas turėjo būti iš kitur pakviestas (33 ps.)

Simpatizuojas Ramūnei propagandos stendų, lentų piešinių dailininkas Timinskas nuveža ją į vieną pakaunės kolūkį

— Švietimo ir auklėjimo paskaita turėjo intriguojantį titulą: "Nepulkim ant kelių". Kaskart paskaita turėjo būti kuo išradingiausiai pristatyta. Įvairūs paskaitininkai, ir bendro pavadinimo tema. Kiekvienas pagal savo stilių, pagal savo intenciją.

Ramūnė kalbėjo apie visiems nepaprastai gerai žinomą desantininkę ir heroję, Zarasų miškų partizanę Marytę Melnikaitę. Jaunulė nuveikė nepaprastus žygdarbius: leido nuo bėgių fašistų traukinius, dėjo minas po viešelių žvyrų, iš tankių pušų glūdumos apšaudė hitlerininkų voras. Kada mirtis pažiūrėjo jai į akis, herojė drąsiai atlaikė šį žvilgsnį. Ji neprašė skara užrišti jai akis. Ji žiūrėjo mirčiai iššaukiančiai ir niekinančiai.

Reikia daug drąsos eiti į diversijos darbą. Pavojai gali sukelti žmogaus dvasioje mistiškus nusiteikimus su religinėmis dogmomis. Zarasų herojė įrodė, kad mistikos nėra. Ji nupeigė kitų reikalingumą. Dėl to ji pati paliko nemari mūsų istorijoje ir mūsų ideologijoje.

Žinomas mums ir kitos Marytės vardas. Tai Marytė Uždavinytė, žuvusi Pirčiupio

liepsnose. Kada hitleriniai budeliai apsupo Pirčiupio kaimą, jie suvarė žmones į pirkias, jas apšaudė iš automatų ir padegė. Marytė Uždavinytė kartu su kitais žuvo liepsnose. Bet ši mergaitė nežiūrėjo išdidžiai mirčiai į akis. Mergaitė galvojo apie mitų pasaulį, kurį jai įkalbėjo prietaringi žmonės. Marytė tikėjo mitologiniu pasauliu, ir dusdama degančioje pirkioje, liepsnos liežuviu svilinama ir iš siaubo ir sopulio alpdoma, vis glaudė prie krūtinės... maldaknygę.

Su ta maldaknyge ji lankė maldos namus, skaitė iš tos maldaknygės tekstus, pilnus religinės kabalos, meldėsi pakėlusi akutes į maldyklos lubas, kur buvo išpaišyti angeliukai ant debesų gaurų

Mergaitė žuvo, bet jos maldaknygė išliko. Dabar ta knygutė, apsvilusi, ištarškyta, kurį laiką slėpta nuo tarybinių tardytojų, padėta ateistiniame Pirčiupio muziejuje. Maldaknygė išliko liūdyti apie fašistų žiaurumą ir apie mergaitės pasitikėjimą religiniais mitais.

Pageltusių lapų, apdegusio viršelio knygutė dabar ateistiniame muziejuje.

Ar ši knygutė išgelbėjo Marytę Uždavinytę? Ne. Jokia maldaknygė neišgelbės nuo mirties, kad ir kaip aistringai besimelstų mirties akivaizdoje. Pasitikėjimui mitais vieta muziejuje. Kas susideda su mitais, pavirsta mitologijose detale...

Čia Ramūnė palietė naujo žmogaus esmės teoriją. Ji sudėjo kartu Majakovskio ir Mielaičio poetinius išvaizdus. Vienas giedojo apie tarybinį pilietį, kitas — apie žmogų komunistą. Tarybinis žmogus tam tikra prasme yra antžmogis, nes jam priklauso ateitis. Nepulkime ant kelių prieš mitologinius altorius, bet perkeltume tuos altorius į ateistinius muziejus.

Auditorija priėmė Ramūnę palankiai. Veiduose buvo šypsenos; ant delnų — katučiai.

— Gerai, drauge paskaitininke, išaiškinta — pasakė moteris. Sukaup sau galvą, kam čia Melnikaitė. O taip gražiai palyginai. Viena puolė ant kelių, kita stovėjo (99-101 ps.)

(Bus daugiau)

MŪSŲ ŽINIOS

TARPTAUTINĖ PABALTIJOS VALSTYBIŲ ATSTOVŲ KONFERENCIJA Š. AMERIKOJE

Pabaltijos Valstybių Komiteto Pirmininkas Kap. Juozas Čiuvinskas yra gavęs pakvietimą iš Pabaltijos Valstybių Vyriausiojo Komiteto, dalyvauti Pabaltijos Valstybių Atstovų Konferencijoje, kuri įvyks Šiaurės Amerikoje: "UP-SALE COLLEGE, EAST ORANGE, NEW JERSEY, U.S.A." š.m. birželio mėn. 6, 7 ir 8 dienomis. Šioje konferencijoje dalyvauja visų trejų Pabaltijos Valstybių diplomatiniai atstovai ir įvairių laisvojo Pasaulio Valstybių organizacijų Pirmininkai. Iš viso šioje Konferencijoje dalyvaus apie 60-70 atstovų. Bus svarstoma labai svarbūs tų trijų Valstybių reikalai, pirmoje eilėje bus gvildinama priemonės atsispirti prieš grėsimą pavojų, kad Š. Amerika ir kitos Valstybės, ateinančioje Saugumo Konferencijoje, Ženevoje, gali pripažinti galutiną Pabaltijos Valstybių inkorporavimą į Sovietų Sąjungą.

Kaip jau buvo rašyta, Šiaurės Amerikos Prezidentas H. Ford'as neseniai priėmė Pabaltijos Valstybių delegaciją ir pareiškė, kad Šiaurės Amerika nepripažins Pabaltijos Valstybių "de jure" inkorporavimą, bet politika yra sunkiai suprantamas dalykas, todėl reikalinga visuomet būti pasiruošusiems visokiems netikėtumams.

Nesant galimybės Kap. J. Čiuvinskui dalyvauti šioje Konferencijoje, Pabaltijos Valstybių Komitetas įgaliojo latvių kolonijos atstovą Komitete, pastorių Dr. J. Mekss, kuris dabar randasi Šiaurės Amerikoje, atstovauti Pabaltijos Valstybių Komitetą, šioje Konferencijoje.

K.J.Č

"GEGUŽINĖ" KAUKAJŲ

Gegužės 25 d. didelė šventė Bagdžių "fazendoj" prie Kaukajos. Tai naujų namų įkurtuvės ir kartu Jono su Birute 29-nerių laimingų vedybinio gyvenimo metų sukaktis. Dalyvavo daugiau nei 200 sukviestų svečių.

Vos atvykus iš S. Paulo, buvo mišios, kurias namuose atlaikė kun. Fe. Jokubauskas. Jis pašventino ir naujus namus. Paskui vyko sveikinimai ir linksmoji dalis. Naujo ūkio šeimininkus LKB choro vardu sveikino p-kas Petras Šimonis, Šv. Juozapo Vyrų Brolijos vardu Mot. Tamaliūnas, o p. Angelika Trūbienė su raudonų rožių puokšte linkėjo solenizantams, kad "jų gyvenimas visuomet žydėtų kaip rožės".

Chorui sugiedojus jaudinančią "Alto som" ir "Ilgiausių metų", vyko užkandžiai, "churrasco", dainos ir šokiai, kurie būtų gal tęsęsi ligi gilios nakties, jei nebūtų reikėję grįžt į S. Paulą. Taip praėjo graži, linksma, lietuviška diena.

BIRŽELINIŲ ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

bus Mokoje, Šv. Kazimiero parapijos salėje, birželio 15 dieną, sekmadienį, 16 val., su pamaldom ir atitinkama programa.

GALIMA MOKYTIS PAŠTU

Kas negali lankyti lietuvių kalbos pamokų V. Zelinoje arba gyvena toli nuo São Paulo, gali lietuvių kalbos mokytis korespondenciniu būdu, per paštą.

Išpildęs pratimą, mokinys savo darbą sugrąžina ir laukia sekančios pamokos.

Kreiptis į Alfonsą D. Petraitį: R. Nova York 28 - Apto 32, 01259 São Paulo, SP. Kol kas nėra mokesčio.

MIRĖ

Gegužės 26 staiga mirė 55 m. amžiaus ANTANAS LAURINAVIČIUS, gimęs Ukmergėje. Dieną prieš tai Vila Anastacijos mokyklos remėjų susirinkime tardamas žodį pabrėžė, kad lietuviai turėtų savo tarpe siekti didesnės vienybės ir skirti savo jėgas bendriems lietuvių reikalams. Laidotuvis jo kalbą girdėję jautė, kad tai būtų jo atsisveikinimo žodis.

Iš Aračá koplyčios palydėtas į Vila Formozos kapus. Paliko savo tėvą Antaną, motiną Mariją, žmoną Stasę, seserį Aldoną, dukterį Vandą su vyru Elio ir dukraičiais Roberto ir Suzana, sūnų Eduarda, gyvenantį Recife su žmona Terese ir vaikaičiais Cristian ir Eduardo. Vertėsi pramone ir prekyba, keletą metų gyvendamas mokykloje ją prižiūrėjo.

Septintos dienos Mišios buvo V. Anastasio bažnyčioje pirmadienį.

Vila Anastasio lietuvių mokyklos remėjų būrelis reiškia gilia užuojautą mirusio savo nario a.a. ANTANO LAURINAVIČIAUS šeimai, giminėms ir artimiesiems.

Valdyba ir nariai

Petras Pakalnis

KAS NAUJO KINIJOJE ?

Šių metų sausio mėnesio pradžioje Kinijos komunistai sušaukė savo partijos kongresą ir priėmė naują respublikos konstituciją. Prieš kongresą vyko centralinio partijos komiteto pasitarimai, kuriuose buvo priimtos kelios rezoliucijos. Kongresas tas rezoliucijas priėmė ir nustatė ateičiai veikimo gaires. Naujoji konstitucija garantuoja kalbos, spaudos, tikėjimo, susirinkimo, streikų ir panašių dalykų laisvę ir pripažįsta privačią nuosavybę. Tačiau svarbiausias kongreso aktas buvo parinkimas žmonių, kurie vadovaus partijai ir valstybei.

Kinijoje komunizmas įsigalėjo 1949 m. Nugalėję Tsheng-Kai-sheko armijas, Mao-Tse-tung ir jo bendradarbiai pradėjo valstybinti privačias nuosavybes ir grūsti ūkininkus į kolchozus. Spėjama, kad per tą ūkininkų grūdimą žuvo apie vienas milijonas stambesnių ūkininkų. Kadangi toks staigus pasikeitimas visuomet mažina darbo našumą, Kinija vos ne vos galėjo išvengti bado. Tačiau padedami rusų, kinai ilgainiui atsigavo ir penkerių metų planu pradėjo plėsti savo pramonę.

Matydamas, kad Kinijos pramonė daro lėtą pažangą, 1958 m. Mao-Tse-tung nutarė daryti "didelį šuolį pirmyn". Surinkęs apie pusę milijardo atliekamų žemės ūkio darbininkų, jis sugrūdo juos į didesnes gamybos grupes, statė vandens baseinus ir elektros jėgaines, tiesė geležinkelius, kasė kanalus ir didino plieno gamybą. Nepaisant rusų pagalbos, po poros metų visiems buvo aišku, kad tas planas

UŽSIMOKĖJO UŽ ML:

Po 50 kr.: Ana Serbentas, J. Buragas, And. Stankūnas, Ona Mikuckienė, Emilija Petkevičius, Teresa Šeėlgienė, A. Suveizdas, A/I. Zalbauskas;

PO 100 kr.: Antanas Gaulia, Petras Žarkauskas;

Po 250 kr.: - Garbės leidėjai: V. Anastasio Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Globėjų Būrelis, V. Šaltanis, J. Bratkauskas.

Su 50 kr. parėmė laikraštį Liucija Jodelytė.

Sumokėjo 1.000 kr. už 1975 m. propagandą laikraštyje Vinc. Banys.

eikvojo darbo jėgas, mažino darbo našumą ir privedė žemės ūkį beveik prie katastrofos. Kai 1960 m. Mao-Tse-tung pareikalavo, kad Rusija grąžintų Kinijos žemes, okupuotas carų laikais, rusai apleido Kiniją, išsiveždami namo net pradėtų darbų planus. Tada Mao-Tse-tung susiprato ir atsistatydino iš respublikos prezidento pareigų, pasilikdamas sau komunistų partijos sekretoriaus vietą.

Atitaisant pramonės ir žemės ūkio klaidas, ūkininkams buvo leista turėti privačius sklypus, o valstybės ir partijos aparate pradėjo įsigalėti sumanūs organizatoriai. Po 1960 m. nepasisekimų, komunistų ideologija buvo padėta į šalį ir Kinijoje iškilio specialistų, ekspertų ir organizatorių elitais. Imperatorių laikais Kiniją valdė mandarinai, o dabar praktiškai ir sumanūs pragmatistai.

Prieš tą visagalinčių pragmatistų elitą 1966 m. Mao-Tse-tung nukreipė „didžiąją proletarų kultūrinę revoliuciją“, kuri tęsėsi 3 metus. Studentai ir moksleiviai prikabino visur plakatus, pradėjo kritikuoti savo mokytojus bei profesorius, niekino senus papročius ir daužė senus meno ir kultūros paminklus. Susirinkimai ir demonstracijos atitraukė mases žmonių nuo darbo, užsidarė universitetai ir daugelis aukštųjų pareigūnų turėjo apleisti užimtas vietas. Demonstruota net prieš patį Kinijos premjerą Chou-En-lai, seną Mao-Tse-tung draugą. Norėdamas atstatyti tvarką, Mao-Tse-tung buvo priverstas pavartoti kariuomenę, kuriai vadovavo krašto apsaugos ministeris Lin Piao. Vėliau tas ministeris ruošė atentatą prieš Mao-Tse-tung, bet buvo susektas ir, bėgdamas į Rusiją, žuvo lėktuvo nelaimėje. Tačiau vienas žmogus visą laiką išsilaikė valdžioje, būtent premjeras Chou-En-lai. Praėjusiais metais pasklido žinia, kad jis gavo širdies smūgį. Bet šiais metais jis pasirodė kongrese ir pasakė pagrindinę kalbą. Tas nuostabus žmogus vengė visų vidaus kovų, niekuomet neprieštaravo Mao-Tse-tung ir nuo 1941 m. valdo Kiniją. Paskutinis komunistų kongresas patvirtino jį premjeru. Visiems krito į akį, kad kongrese nedalyvavo Mao-Tse-tung. Jis eina 81 metus ir yra silpnos sveikatos.

Antras galingas Kinijos pareigūnas yra Teng-Hsiao-ping. Prieš kultūrinę proletarų revoliuciją jis prarado savo vietą ir buvo užmirštas. Tik 1973 m. jis buvo pakviestas į vyriausybę kaip vicepremjeras. Jis yra praktiškas ir gabus organizatorius ir nekreipia dėmesį į komunistų ideologiją. Taip pat ir kiti kongreso parinkti Kinijos pareigūnai neskrajoja po ideologijos padanges. Tik nežinia, kaip ilgai jie valdys Kiniją.

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIŲ RELIGINIS APTARNAVIMAS

Lietuviai kunigai 1970-1975

Metai	Liet. parapijose	Vietinėse parapijose dalį laiko lietuviams	Viso
1970 I 1 - 7	kunig.	4 kunig.	11
1971 I 1 - 10	"	5 "	15
1972 I 1 - 10	"	5 "	15
1973 I 1 - 9	"	5 "	14
1974 I 1 - 8	"	5 "	13
1975 I 1 - 6	"	6 "	12
1975 V 31-5	"	5 "	10

1970 metais lietuvių tarpe - lietuvių parapijose dirbo 7 kunigai: Rio de Janeiro prel. Z. Ignatavičius ir kun. J. Janilionis; São Paulo, Vila Zelinoje, prel. P. Ragažinskas ir kun. dr. A. Milius; São Paule, šv. Kazimiero parapijoje, T. Jonas Bružikas, T. Jonas Kidykas, T. Petras Daugintis. Dirbdami vietinėse parapijose prie lietuvių veiklos prisidėdavo Rio de Janeiro kun. V. Valiukevičius ir kun. V. Šatas; São Paulo apylinkėse prel. A. Arminas ir kun. J. Šeškevičius.

1971 metai pradėti naujomis įėjimais: 1970 metais iš Brazilijos parapijos į Zeliną atvyko kun. M. Gaidys, iš Italijos trys: kun. Pr. Gavėnas, kun. St. Šileika ir kun. H. Šulcas, o prel. P. Ragažinskas, dirbdamas katedroje, dalį laiko skiria lietuviams, šv. Kazimiero parapijai talkinti atvyko kun. A. Saulaitis. Ta pati padėtis liko ir 1972 metais. Kun. dr. Milius persikėlė į vietinę parapiją.

1973 metai pradėti taip: prel. Z. Ignatavičius išvyko laikinai į Romą, visi kiti liko, kaip buvę.

1974 metų pradžioje lietuviai buvo jau nustoję T. Jono Bružiko, atšventusio 75 metų ir 50 m. kunigystės sukaktis.

1975 metai pradėti visai kitu sąstatu: kun. M. Gaidys dirba vietinėje parapijoje, kun. Pr. Gavėnas dalį laiko vietinėje ir dalį lietuviams, ypatingai Mūsų Lietu-

vos redakcijoje. T. Jonas Kidykas perkeltas į lietuvių parapiją JAV-se, kun. H. Šulcas išvyko ilgesnei kelionei ir šiuo metu yra Italijoje. Į lietuvių pilną pastoraciją sugrįžo kun. J. Šeškevičius ir kun. F. Jokubauskas.

Nuo šių metų pradžios iki dabar, Rio mirė kun. J. Janilionis, Romoje prel. Z. Ignatavičius. Tai reiškia, kad nuo 1971 metų, kada buvo 15 kunigų dirbančių su lietuviams pilną laiką ar dalį laiko, jų skaičius sumažėjo trečdaliu, iki 10 kunigų.

Šių dešimtmečio kunigų amžiaus vidurkis yra 57 metai. Iki 50 metų amžiaus yra du, tarp 51 ir 60 metų yra trys, virš 60 metų yra penki. Pilną laiką lietuvių parapijose (Rio, Zelinose ir šv. Kazimiero) dirbančių kunigų skaičius nuo 1971 metų nukrito iš dešimties iki penkių - per pusę sumažėjo

PAAIŠKINIMAS APIE GATVĘ

Mūsų Lietuvos skaitytoja Justina Dominienė, su vyru, dukterimi ir anūkais gyvenanti Itararė, prie Paranos sienos, užmokėdama ML prenumeratą atsiuntė laišką, kuriame paaiškina "Analice Sakatauskas" gatvės, Osasco mieste, kilmę:

"Vienam M. Lietuvos numeryje buvo parašyta, kad viena Osasco gatvė turi lietuvišką vardą, tai aš prašiau dukters, kuri gyvena Osaske, pasiteirauti apie tai. Ji nuėjo į Osasko prefeiturą, ir vienas tarnautojas jai papasakojo, kad Analice Sakatauskas buvo 18 metų mergina, kuri dirbo R.C. Vitor ir labai mėgo važinėti dviračiu.

Vieną dieną su grupe draugų važiavo į Piraporą. Važiuojant prieš kalną ji prisilaukė už užpakalio vieno sunkvežimio, paskui kurį ji važiavo. Atsitiko kas nors su sunkvežimiu, jis pašoko ar sudrebėjo, ir ji susidavė galva į vašą (gancho), kuris buvo užpakalyje ir už kurio laikėsi, ir numirė.

Tos gatvės žmonės ir "vereadoriai" (miesto seimo nariai) prašė

kad ta gatvė, kurioje ji gyveno, būtų pavadinta jos vardu. Tas atsitiko 1962 metais. Daugiau žinių apie jos biografiją nėra".

Kaip žinoma, Campinas mieste yra Waldemar Blatkauskas gatvė, nes iš ten kilo Brazilijos krepšinio rinktinės žaidėjas, dalyvavęs žaidynėse ir Europoje, vėliau žuvęs nelaimėje. Jo tėvas ir giminės dar tebegyvena Campinuose. Tuo pačiu vardu gatvė yra ir São Paule, kaip redakcijai pranešė Meldutis Laupinaitis. Curitiboje yra Vicente Rutelionis gatvė, nes tame baire pirmoji atsikraustė Rutelionių šeima, kuri ir toliau ten tebegyvena. Lietuvos vardu pavadintos gatvės yra São Paule, Santo André (Parque das Nações) ir Carapicui-boje

Ar kas nors iš ML skaitytojų būtų girdėjęs dar apie kitą lietuvišką vardu gatvę Brazilijoje?

MIRĖ

Praeitą ketvirtadienį, gegužės m. 29 d., PRANAS KESILIUS, 70 metų amžiaus, gyvenęs Casa Verde Palaidotas Formozos kapinėse Paliko liūdinčią žmoną, vedusius sūnų ir dukterį su 4 anūkais

Praeitą penktadienį, gegužės m. 30 d. mirė JONAS RUDYS, beveik 15 metų amžiaus. Jis buvo Anelės ir Antano Rūdžių sūnus. anksčiau gyvenusių Tucuruvi o dabar IVG (prie Parque São Lucas). Palaidotas V. Alpina kapinėse. Už jo vėlė 7-tos dienos Mišios bus birželio 6, šeštadienį, 19 val. 30 m. Mokoje.

Kiek anksčiau Vila Zelinoje mirė PRANAS MAČIULIS, 65 metų amžiaus. Velionis paliko žmoną, ištėkėjusią dukterį ir dar nevedusį sūnų.

Mirusiųjų šeimoms mūsų užuojauta.

VEIKLOS KALENDORIUS

Birželio 8: Jaunimo studijų diena Ambrozevičių sodyboje, Sta. Isabel (išvykstama iš Zelinose prie Jaunimo Namų 7,30 ryto);

Birželio 8: Moksleivių ateitininkų susirinkimas Zelinoje;

Birželio 15: Tautos išsklaidymo diena ir birželinių įvykių minėjimas;

Birželio 15: Brazilijos atstovų į PLJ kongresą rinkimai;

Birželio 16: Brazilijos JK valdybos posėdis su būstinės ir spaudos bei informacijos komisija, ir atstovų rinkimų komisija (Zelinoje, 20,30 val.);

Birželio 22: Vynu Brolijos šventkelionė į Aparecidą;

Birželio 28-30: Pasaulio Liet. Katalikų Bendrijos kongresas Romoje;

Birželio 28: V. Anastacio mokykloje Joninių laužas bei Petrinės;

Liepos 2: kun. St. Šileikos kunigystės šildabrinis sukakties minėjimas;

Liepos 6: iškilmingi pietūs kun. St. Šileikai pagerbti;

Liepos 27: sv. Onos šventė (Moterų D-ja ir Maldos Ap-mas).

Rugpjūčio 9-10: Trio koncertas Kongreso dvasioje;

Rugpjūčio 10: Zelinoje pietūs Kongreso naudai (LK Moterų D-ja).

Rugsėjo 14: Spaudos balius

JĖZAUS SIRDIES SVENTĖ

bus šį penktadienį, birželio 6 dieną. Mokoje. pamaldos 8 valandą. Katedroje bus 15 valandą Šventoji valanda ir po jos koncelebruotos Mišios su arkivyskupu kardinolu Arns.

Nauja VALDYBA VILA ANASTACIJOJ.

Gegužės m. 25 d., sekmadienį Vila Anastacijoje mokykloje įvyko gana gausus Vila Anastacio Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Globėjo būrelio narių ir prijaučiančių susirinkimas.

Apsvarstyta mokyklos dabartinė padėtis ir ateitis bei kiti reikalai. Išrinkta ir nauja Būrelio valdyba, būtent: pirmininkas Petras Žarkauskas, vicepir. Vacys Putvinskas, I sekr. Alek. Keršys, II sekr. Juozas Rimša, I išdin. Stasė Laurinavičienė, II išd. Sofija Polikaitis de Souza.

Revizijos komisija: Robertas Streita, Petras Karalkevičius, ir Lilija Streitaitė

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBREINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Barros Ltda.

Insc. Estadual 194229-07

C. E. C. 02.023.000/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0577 - (Res. 274-1896)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr. Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzeiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožūra. Naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis išeina ketvirtadieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai išteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.